

גנזי המלך

קובץ שבועי בענייני יהדות מהוצאת **ארבע כנפות**

315

להזמנת עלונים ולפרסום טל: 0732-776776 03-677779 מופץ בכל הארץ ב-40,000 עותקים

"ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה"

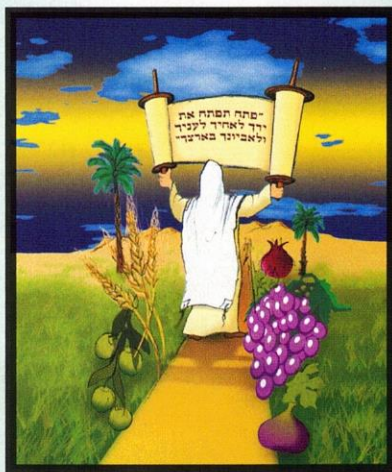
איך לנו אלא רצונו יתברך
מתוך דרשותיו של הרב אמנון יצחק שליט"א

והם רק רצונו הפשוט יתברך. וברצונו הפשוט אין לנו שום ציור ותיאור. וזהו: 'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא' ('קדושין' לט:). ר"ל: כי עוה"ו אין לו שום שייכות לעולם המצוות והברכות אשר נתנו בו הם רק להורות הדרך, כי סוף כל ההצלחה מהמצוות הוא רק לעשות רצונו והוא הריח ניחוח 'לשם מי שאמר ונעשה רצונו'.

ועל דרך זה נבין ענין החוקים והמשפטים: אשר במשפטים נתנו טעמים ובחוקים לא נתן לנו טעם; להודיע לנו סוד המצוות, כי באמת סודם רק רצונו יתברך גזירת מלך והטעם אשר נתן בהם הוא רק להודיע לנו את הדרך; טיבה, הדרה ויפעתה - 'תפן ממתקים' ('שיר השירים' ה טז).

ממה שאנו מרגישים בחיך את המתקת נבין כי "קלו מתמידים". כמדומני שכתוב בספר 'הישר' לר"ת כי זהו ביאור: "נעשה ונשמע" ('שמות' כד) כי אמרו: "אנו אין לנו אלא רצונו". והבינו את המכוון מכל המצוות שאין להם שייכות בהבנה ובחכמה ובטעמים ורק רצונו יתברך זהו סודם. ולכן אמרו והקדימו: "נעשה ל"נשמע". ר"ל: נעשה רק רצונו בלא שום טעם והבנה, דרך אמונה ובכל מעשה המצוות מתלווה

המשך בעמ' 2 <<<

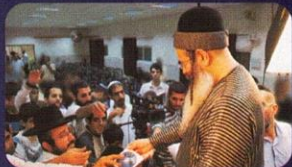
החכמה היא בחינת חיך והמעשה הוא התכלית. ולכאורה לא נמצא בו שום טעם. וזהו ענין 'לשם מי שאמר ונעשה רצונו' ('זבחים' ב:). בלא שום טעם כלל וכלל. ואמנם זו ההצלחה האמיתית.

עוד למדין מלשון המדרש: כי הברכות נתנו במצוות רק כדי להודיע איזה דרך טובה, אכן אינם שייכים למצוות בעצם והמצוה יכולה להיות אף בלא הברכות, כי באמת המצוות אינן שייכות לברכות

'רבנן אמרי: "אמר הקב"ה: "לא לרעתם נתתי להם ברכות וקללות, אלא להודיען איזו דרך טובה שיבחרו אותה כדי שיטלו שכר" ('דב"ר ד ג). נפלא מאד כי ה' יתברך נתן בדרך הישר את הטוב והברכה, למען ידע האדם איזה דרך נלך בה, כמו שנתן את מתק הטעם בחיך האדם כדי לטעום את המתוק והמר ובזה בטח בל יטעה עוד. וזה ענין: "בְּרַכָּה וּקְלָלָה". ועוד להלן במדרש: 'אמר ר' חגי: "ולא עוד, אלא שנכנסתי לפניו משורת הדין ואמרתי לכם: "וּבְחַרְתֶּם בְּחַיִּים" ('דברים' ל)'. למדין אנו כי בכל זאת הוצרך לגלות לנו איפוא הדרך הטובה ואם לא גילה לנו לא היינו יודעים, נפלא למבין דבר וזה סוד המעשה, 'תכלית חכמה; תשובה ומעשים טובים' ('ברכות' יז).

ולכאורה אנו מוצאים יותר טעם בחכמה ולא במעשה. כי המעשה לכאורה אין בו כ"כ טעם כהחכמה. אכן הסוד כי החכמה היא בחינת החיך והטעם; כי אמנם עיקר הבריאות אשר הוא כל תכלית האכילה, לא נמצא בו שום טעם ובכל זאת כל בר דעת יודע אשר זה העיקר ולא הטעם והחיך הערב. כן הוא ענין החכמה והמעשה;

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בברקת

גנזי המלך דברים הטעונים גניזה גנזי המלך דברים הטעונים גניז

המשך מעמ' 1 >>>

אליהן מעשה אמונה.

בכל הבריאה נראה לכאורה מהלך בכל דבר. וכמה בתי חכמה ובתי ספר נבנים וכאילו אנו מבינים אותה ומוצאים בה טעם. אכן המשכיל יבין, כי ההבנה הולכת רק איזה ג' ד' פסיעות, אבל אח"כ נאבדים ההבנות וחכמי הרופאים אחרי כל התחכמותם בחכמת הרפואה, הודו כי לבסוף אינם מבינים שום דרך ומהלך ותכלית ידיעתם, אי ידיעה! ובזה ישוער גודל החכם את אשר יכיר גודל האי ידיעה. אכן לדאבונו נוטלים אנו את האי ידיעה ומחזיקים בה וקוראים אותה ידיעה. ונמצא כי באמת כל חיינו הוא רק על יסוד האמונה, שמאמינים אנחנו בבריאה, ר"ל: בבורא יתברך אשר "תק נמו נלא יעבור" (תהילים' קמח) ומאמינים כי "עצת ה' לעולם תעמד"

(שם לג).

וע"ז אנו חיים ובטוחים, דהיינו: אנו מברכים בכל בוקר 'רוקע הארץ על המים' ואיך לא נירא פן תמחה הארץ מפני רוב המים? ואיך אנו הולכים עליה כ"כ בטוחים? אנו שוכבים לישן בכל לילה ואנו מפקידים רוחנו ונשמתנו וכידוע שהשינה היא חלק מן המות (ברכות' נו:): ואיך לא נירא פן ח"ו לא תוחזר, הלא אין זה רק כ"א אמונה שאנו מאמינים בו כי 'רבה אמונתך'. וכן כל ענין הזריעה, אין זה כ"א אמונה ממש, כידוע "אמונת" (אמונה) זה סדר זרעים' (שבת' לא). כי הגרעין יתקלקל ויפסד ופן לא יוחזר לנו אף מה שזרענו, אין זאת כ"א אמונה שמאמינים אנחנו בו וע"ז אנו זורעים באמונה. וכן כל ענין המו"מ יסודו על אמונה וזאת נתן לנו כדי ללמד אותנו איך להכירו יתברך, כי קל נאמן הוא וכדאי הוא להאמין

בו וגם מזה נרגיל את עצמנו באמונה וזה שכרנו בכל מפעל דינו, כי בכל חיינו יתלווה בו האמונה.

וכן הוא האמת בסוד התורה והמצוות; "עדות ה' נאמנה" (תהילים' יט). וגם בק"ש אנו אומרים: 'ונאמן' ובערבית: 'אמת: נאמנה'. הענין כי כל תוצאת תורה"ק רק לעשות רצונו יתברך ולהאמין בו ולא להבינה ולמצוא בה חכמות והבנות, אשר הם אינם רק ג' ד' פסיעות ותיכף יבין המשכיל כי אינם רק גזירת מלך ורצונו ובכל מצוותינו יתלווה גם ענין אמונה "נעשה ונשמע". "אשרי העם שקכה לו" (תהילים קמד). ומזה אשר הזהירונו ז"ל (רש"י 'ויקרא' כ): 'שלא יאמר אדם נפשי קצה בבשר חזיר... אבל יאמר אפשי..! וכן בטוב ג"כ, אל יאמר אדם אפשי, כ"א רצונו יתברך. (דעת חכמה ומוסר מא' מ"ה). ■

הרצאתו הקרובה של הרב אמנון יצחק שליט"א

בית שאן מתנס מוכת ירושלים הבידה 1 ביום רביעי א' אלול 11/08/10

כניסה 10 ש"ח

השערים יפתחו ב-20:00 תחילת התוכנית 20:30

ההרצאות מאובטחות

© כל הזכויות שמורות לארגון "שופר"

שידור חי באתר 'שופר' WWW.SHOFAR.NET

טיול לקברי הצדיקים בצפון

זכאי
"כח כפלים" חינם!
"חי כפלים" 50% הנחה

עם הרב אמנון יצחק שליט"א

ביום שלישי ז' אלול 17/08/10

יציאה מנקודות האיסוף בשעה 7:30 בדיוק! הישיבה בהפרדה מלאה!

ההרשמה במשרדי 'שופר' רח' מתתיהו 10 בני ברק 03-6777779

לאזור כפר סבא, הרצליה, רעננה והסביבה - סימה 050-9558033 077-4403315

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר בתל מונד

דברי הלכה

רמב"ם יד החזקה - הלכות תלמוד תורה ה

לכל תלמידיו, או לאחד מהן, הרשות בידו. ואע"פ שמחל, חייב התלמיד להדרו ואפילו בשעה שמחל.

5. כשם שהתלמידים חייבין בכבוד הרב, כך הרב צריך לכבד את תלמידיו ולקרבן. כך אמרו חכמים: "יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך". וצריך אדם להזהר בתלמידיו ולאזהבם, שהם הבנים המהנים לעולם הזה ולעולם הבא.

6. התלמידים מוסיפין חכמת הרב ומרחיבין לבו. אמרו חכמים: "הרבה חכמה למדתי מרבתי ויותר מחברי ומתלמידי יותר מכולם". וכשם שעץ קטן מדליק את הגדול כך תלמיד קטן מחזק הרב, עד שיוציא ממנו בשאלותיו חכמה מפוארה! ■

וכשימות רבו קורע כל בגדיו, עד שהוא מגלה את לבו ואינו מאחה לעולם. במה דברים אמורים; ברבו מובהק שלמד ממנו רוב חכמתו, אבל אם לא למד ממנו רוב חכמתו, הרי זה תלמיד חבר ואינו חייב בכבודו בכל אלו הדברים. אבל עומד מלפניו וקורע עליו, כשם שהוא קורע על כל המתים שהוא מתאבל עליהם, אפילו לא למד ממנו אלא דבר אחד בין קטן בין גדול, עומד מלפניו וקורע עליו.

3. וכל תלמיד חכם שדעותיו מכוונות אינו מדבר בפני מי שהוא גדול ממנו בחכמה, אע"פ שלא למד ממנו כלום.

4. הרב המובהק שרצה למחול על כבודו בכל הדברים האלו, או באחד מהן

1. 'אין חולקין כבוד לתלמיד בפני רבו, אלא א"כ דרך רבו לחלוק לו כבוד. וכל המלאכות שהעבד עושה לרבו, תלמיד עושה לרבו. ואם היה במקום שאין מכירין אותו ולא היו לו תפילין וחש שמא יאמרו עבד הוא, אינו נועל לו מנעלו ואינו חולצו. וכל המונע תלמידו מלשמשו מונע ממנו חסד ופורק ממנו יראת שמים. וכל תלמיד שמזולזל דבר מכל כבוד רבו, גורם לשכינה שתסתלק מישראל.

2. ראה רבו עובר על דברי תורה, אומר לו: "לימדתנו רבנו כך וכך". וכל זמן שמזכיר שמועה בפניו, אומר לו: "כך לימדתנו רבנו". ואל יאמר דבר שלא שמע מרבו עד שיזכיר שם אומרו.

זה השלחן

מקבץ מאמרים מקונטרס 'זה השלחן'

לאכול יותר, אתה נותנו לעני?!

כך הוא האדם בעולם הזה, הולך בהבליו רעב לאכול ולהרויח ממון, בא העני שהוא היצר הטוב ושואל ממנו בבקשה שיחזור בתשובה ויעסוק בתורה ואין האדם רוצה, שהוא רעב ביותר להרויח ממון. לאחר זמן, תופסין אותו בקולר וכשרואה שאינו יכול להרויח יותר, אומר: "אחזור בתשובה", שמא יתנו לו שעה לכך, או שמא לא יתנו?!

אומר לו הקדוש ברוך הוא: "שוטה, עכשיו שאינך יכול עוד להרויח יותר, אתה אומר אחזור בתשובה? אילו היית יכול להרויח עוד, לא היית חוזר בתשובה!". ובעוד כך, יוצאת נשמתו ממנו. (תרגום זוהר חדש פרשת 'לך לך') ■

הסתומות לא ידענו זאת, אבל חכמינו ז"ל גילו לנו רז זה, עד כמה ערך הלומד תורה, שאין דבר בעולם שקול אליה. (ה'חפץ חיים' 'תורת הבית' פרק ה)

עשה בעוד שבידך לעשות

משל לאדם העומד על שלחנו והיה רעב ותאב לאכול ובעוד שהיה אוכל, עמד עני על הפתח ושאל ממנו להאכילו ולא החזיר לו פנים. הלך אותו העני בפחי נפש, לאחר שעה הגישו עוד לפניו לאכול והיה בטנו מלא מכל וכיון שראה שאינו יכול לאכול עוד, אמר: "תנו לו לזה העני". היה חכם עומד עליו ואומר לו: "שוטה, אילו יכולת לאכול עוד, לא נתת לו! עתה, שאין בך כח

גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות

אם הזדמן לאחד להציל נפשות ולשני לא נזדמן דבר זה, אלא שעסק בתורה. וישאלו אותנו: מי פעל יותר? לכאורה היו הכל משיבים, שהמציל נפשות הגדיל לעשות. אבל חכמינו ז"ל ('מגילה' טו:) גילו לנו שאף שגדול מצותה של פיקוח נפש מאד, אבל זה שלא נזדמן לו מצוה זו ורק עסק בתורה באותו זמן, אינו נופל ממנו ואדרבא הוא זה שהגדיל לעשות, ש'גדול תלמוד תורה מהצלת נפשות'!

וראה נא אחי; שלפי זה על כל שעה ושעה שהיה ביכולתך לעסוק בתורה ולא עסקת, הרי הוא כאילו באו לפניך להציל נפשות ולא הצלת ואף שאנחנו בעינינו

תמונות מהוצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר במודיעין עילית

פרשת 'ראה'

"יֵצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיעַל מִקֶּרְפֶּךָ וַיִּדְיָחוּ אֶת יֹשְׁבֵי עִירָם"

מה עשה ה'חפץ חיים' בתקופת ההשכלה?

פנינים לפרשה

"ראה אנכי... את הבקעה אשר תשמעו" (יא כז)

כתב רבנו יעקב 'בעל הטורים': "את הבקעה אשר תשמעו" ס"ת; תורה. שבוכות התורה יבאו הברכות.

בגמ' סנהדרין (צח:) מובא: 'שאלו תלמידי את רבי אליעזר הגדול: 'מה יעשה אדם וינצל מחבלו של משיח?' אמר להם: 'יעסוק בתורה ובגמילות חסדים'. דקדק ה'חפץ חיים' מלשון: 'יעסוק בתורה' שאמר להם רבי אליעזר הגדול לשון עסק, כונתו שירבה בתלמידים וירביץ תורה באופן שיתרבה כבוד שמים וגם שידבר עם קרוביו ושכניו ויזרום על לימוד התורה ויבאר להם גדולת וחביבות התורה הקדושה ובוזה יתקיים גם כן גמילות חסד גדולה עד מאד.

ומסופר: שפעם התארח הגאון הגדול רבי ברוך בער לייבוביץ ראש ישיבת 'קמניץ' בוורשא, בליל שבת הגיע ציבור רב בכדי להסתופף בצילו ולשמוע מאמרותיו. בין הדברים סיפר, שפעם שאל את ה'חפץ חיים': מדוע הוא נוסע בעצמו למכור ספריו ואינו יכול לשלוח שליחים כנהוג?

והשיב לי על כך במשל: 'בימים עברו כשהיה הפריץ הולך ליער לצוד חיות, היו באים איתו הרבה אנשים ומנגנים בכלי זמר. ובאמת מה הרעש הגדול הלזו? הוא צד צבי, או דב אחד'. ובוזה רמז לי ה'חפץ חיים' כי מה שהוא נוסע בעיירות אינו רק בכדי למכור את הספרים, אלא גם בכדי לקרב יהודים על ידי דרשותיו בכל מקום לקרב ליהדות ולתורה ולגרום שישלחו בחורים ללמוד תורה בישיבות.

הגרא"מ שך זצ"ל היה מספר פעמים רבות מה שראה בפנקס הקהילה ד'וילנא': שהגאון מוילנא עמל בעצמו בכדי ליסד חבורת משניות ועין יעקב לבעלי הבתים בעיר ואת השיעור הראשון הוא אמר בכבודו ובעצמו.

בספר 'הרב הזומה למלאך' מובא: שפעם בעת שביקר האדמו"ר ה'בית אברהם' מסלונים אצל הגרב"ב מ'קמניץ',

שלמה. עיר שלמה שנסחפת בתעמולתם השקרית של אותם אנשי בליעל. אולם עלינו לדעת כי אם את השקר אפשר להפיץ ולקבוע בלב האנשים, ק"ו בן בנו של ק"ו שאת האמת לאמיתה אפשר להפיץ ביתר שאת וביתר עוז. ודבר זה מחייב כל אחד ואחד מאיתנו לפעול ולהפעיל להפיץ את האמונה בחי העולמים ולהפיץ את שמירת המצוות כהלכה, בקרב כל יודעיו ומכיריו שכניו ואוהביו השונים בחן ובחסד וברחמים.

בספר 'מאיר עיני ישראל' מביא מהגה"צ רבי מרדכי מנחם שוואב זצ"ל - הצדיק מ'מאנסי', תלמידו המובהק של רבי ברוך בער ראש ישיבת 'קמניץ' ומקודם מלומדי ישיבת 'מיר', שדבק כל חייו במרץ ה'חפץ חיים' ובספריו, סיפר לתלמידיו לימים: לאחר המלחמה העולמית הראשונה, גברה ידה של ההשכלה החילונית על היהדות הדתית ונתבטלו הישיבות, האידישיסטען והקמוניסטען החריבו את הצעירים. הכריז אז ה'חפץ חיים' לכל בני הישיבות שיסעו לעיירות ולכפרים ליסד בהן ישיבות קטנות וכן עשו.

גם ב'קמניץ' היתה קבוצה של בחורים ישובים שעשו 'ועד הרבצת תורה' ליסד ולהחזיק ישיבות קטנות בעיירות ובכפרים, לעשות רצון צדיק - מרן ה'חפץ חיים'. אבי ז"ל אסף כסף בשביל זה וגם אני הלכתי אצל תלמידי הישיבה לשעבר לאסוף כסף בכדי ליסד את הישיבות, חבר של אבי הלך מעיר לעיר לראות היכן צריך וראוי ליסד בה ישיבה ואבי קיבל על עצמו את האחריות הכספית.

הם הגיעו לעיר אחת לשבות בה בשב"ק יחד עם הגה"צ רבי שלום איישישוקר זצ"ל מבחירי וחשובי תלמידי ה'חפץ חיים', רבי שלום דרש לפני הציבור דברי התעוררות בענין החזקת התורה ולימודה וביום ראשון הלכו זוג החברים מבית לבית לדרוש באנשי העיר מי יוכל לקבל על עצמו "טעג" ואכן עלה בידם לבנות ישיבות קטנות בכמה וכמה מקומות.

בדעתם היה ליסד עשרים ישיבות בחמש שנים, אולם בעוונותינו הרבים באו רשעי עולם והפסיקו ממלאכת הקודש, במבול הדמים שירד לעולם בגזירת חרבן אירופה. ■

אמר לו: "הרי חז"ל אומרים: ש'גדול התלמוד שמביא לידי מעשה' ואני רואה אצל רבנו את ה'תלמוד' במלוא הדרו, אבל תמה אני מה עם ה'מעשה'! ענה לו רבנו: "השפיץ של המעשה, זה ללמוד וללמד, העברת התורה מדור לדור והמשכת מסורת התורה ודרכי קנינה, זהו ה'מעשה' הכי גדול שיש".

תמיד היה רגיל לומר דברי הגמרא ב'קידושין' (ט:): שדרשה על הפסוק: "אֲחֹת לְנוּ קִטְנָה וְשָׂדֵים אֵין לָהּ" ('שיר השירים' ח). ואמר ר' יוחנן: "זו עילם, שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמד" והקשה: מה הכונה 'שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמד', איך למדו שם, אם לא היו מלמדים? והסביר: שיש מושג של לומדי תורה המאירים את סביבותיהם וכולם מושפעים מאורם לטובה ללכת בדרכי התורה והיראה, לעומת זאת ישנם שאינם מאירים כל כך ואין המצוי בסביבתם מקבל שום השפעה, רק מי שמעונין ורוצה ומתאמץ לקבל מושפע לטובה.

והוסיף ואמר: מצב זה יכול היה להימשך בלי הפרעה בימים כתיקונם, אמנם במצב של מלחמה כשנעים ונדים התושבים ממקום למקום, אז צריך לקבץ נדחי ישראל לבלתי "ידח מִמֶּנּוּ נִדְחִי" ('שמואל' ב יד). וע"ז אמר הפסוק: "מִה נַעֲשֶׂה לְאַחֲנֵנוּ בַיּוֹם שִׁדְבָר בָּהּ", בדורותינו שהמצב הוא מצב תמידי של מלחמה ברוחניות ועל כן צריך לפעול ולהשפיע.

"השקמך לה פן תעלה עלתיך בקל מקום אשר תראה" (יב ג)

כתב ה'בעל הטורים': "עלתיך בקל מקום אשר תראה" - ס"ת: הכרמל. "בקל" בגימטריא אליהו. רמז לאליהו שיעלה עולות בהר הכרמל'.

"יצאו אנשים בני בליעל מקרבה וידיחו את יושבי עירם" (ג יד)

גדול הוא כח הרע, עד שיכולים מספר מועט של אנשים לצאת ולהדיח יושבי עיר

לאור הביקוש האדיר

לחלוקת אנציקלופדיות בכל רחבי הארץ
הוחלט לכסות את כל בתי האב בישראל [1.750.000] למטעם אומות העולם
ניתן לרכוש מניח זכות בסך *\$10000 להשלמת המבצע

כל החורם מניה מובטח לו
שהוא בן העולם הבא

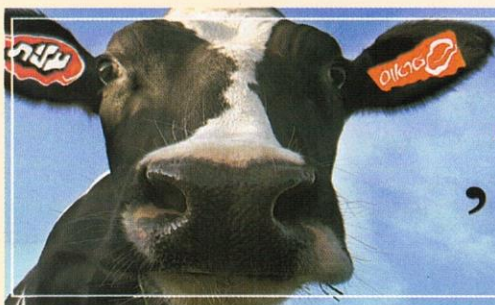

* שער הדולר לכ"י 4.2

ספר ר' עקיבא על בנו ר"ש בבית הקברות ואמר:

"יודע אני שהוא בן העולם הבא שזיכה את הרבים"...שמגלגלין זכות ע"י זכאי'... (מסכת שמונה פרקים ה')

לפרטים 050-6500666 054-7408531

ממשיכים...
לא לאכול! מוצרי
'עלית - שטראוס'

ראש השנה עם "אוצרות חיים" במלון "יפהנוף ערד"

מיום רביעי עד מוצ"ש 8-11/09/2010
כט' אלול תש"ע-ג' תשרי תשע"א

בהשתתפות הרבנים:
הרב ישראל נח ברגר שליט"א
הרב אברהם ברוך שליט"א
הפייטן דוד שלמה שירון הי"ו
הרבנית גלית ברוך לנשים

בעל תוקע ירא שמים

לפרטים: "אוצרות חיים" רח' התקווה 73 תל אביב
050-3131740/1 03-6880091
מס' המקומות מוגבל! כדאי להזדרז!

מזון ארוך
גליאות מיוחדות
פסיאון ארזים

סזופוט
ששירות

ז'ז'ז'ז'
4 ימים

גלאט כשר
משגיח צמוד

מרפאת שיניים
רבי עקיבא 44 בני ברק נוסד בשנת 1982

אצלינו,
החור הוא רק בשן.
לא בכיס.

בדיקה
ויעוץ מקצועי
ללא תשלום

השתלות | כתר | וכל הטיפולים הגדרשים

מחירים מוזלים במיוחד!
כדאי לטלפן ולשמוע.

רח' רבי עקיבא 44 בני ברק פינת הרב קוק
052-8448443 03-5794757

האם מותר לקנות קפה מן הגוי שנעשה מאבקת בהמה טמאה ומוסתמא יש בקפה עצמו יותר משישים כנגד אבקת הבהמה הטמאה ואין בקפה שום טעם איסור כלל, האם מותר לקנותו והאם מותר לשתותו?

שאלה: קפה, אשר ערכו בו היצרנים הגוים חומר אסור, כגון: שנעשה מאבקת בהמה טמאה ומסתמא יש בקפה עצמו יותר משישים כנגד אבקת הבהמה הטמאה ואין בקפה שום טעם איסור כלל, האם מותר לקנותו והאם מותר לשתותו?

תשובה [מתוך שו"ת 'ביע אומר' חלק ז - יו"ד ז]: **כתב בשו"ת הרדב"ז** (ח"ג תקמז): ולענין אם מותר לקנות מן הגוי דבר שנתבטל בשישים, הדבר ידוע הוא - שאסור! כי בשעה שלוקחו מן הגוי, הרי הוא כאילו מבטלו לכתחלה וקי"ל: **'אין מבטלין איסור לכתחלה'** (ביצה ד:). ולא התירוהו חכמים בביטול בשישים אלא בדיעבד, משום הפסד ממונו. אבל לקנותו מן הגוי - חשיב כמבטל איסור לכתחלה ואסור.

ומרן ה'בית יוסף' (בסוף צז) **כתב:** 'נשאל בעל ספר 'האגור' מאת מהר"י מולין, על פת שנאפתה עם צלי של נכרים, בדיעבד, האם היא מותרת? והשיב: רוב הפוסקים פסקו ד"ריחא לאו מילתא" היא בתנורים שלנו. ואם יש פת אחרת, דעתי נוטה דחשיב כמו לכתחלה ולמה יניח ההיתר ויאכל האיסור? אבל אם יש דוחק למצוא פת אחרת, יש לסמוך על המתירים. עכ"ל 'האגור'. ואין דבריו נראים בעיני, בדיעבד - מותר גמור הוא ואפילו יש פת אחרת לפניו, מותר לו לאכול מפת זו'. עכ"ל מרן.

ומשמע, שלדעת מרן מותר לכתחלה לקנות מן הגוי דבר שנתבטל כבר. ורבנו ה'מאירי' בספר 'מגן אבות' (ענין יג עמוד נט) **כתב:** ומצאתי לאחד מן החכמים שכתב, שקניית דברים אלו מן הגוי, הרי הם כמבטל לכתחלה והרי אין ספק שלא הותר אלא מה שנתבטל בה בדיעבד.

ומוסיף המאירי: כן מצאתי להרמב"ם ('מאכלות אסורות' יז יח) **שכתב: 'פולין ואפונים ועדשים וכיוצא בהן ששולקים אותם הגוים ומוכרים אותם, אסורים משום בשולי גוים במקום שעולים על שלהן מלכים ומשום גיעולי עכו"ם בכל מקום, שמא יבשלו אותם עם הבשר, או בקדרה שבישלו בה בשר. וכן הסופגנים שקולין אותן הגוים בשמן, אסורים אף משום גיעולי עכו"ם'.** הרי שלא הפריש הרב בין קדרה בת יומה לשאינה בת יומה, מפני שלכתחלה אסור משום גזרת בת יומה וקנייה מהם הרי היא כבישול לכתחלה, אלמא; שכל שהדבר מצוי הרבה יש לגזור זה מפני זה. ע"כ.

ומדברי הרמב"ם ('מאכלות אסורות' ג יג) משמע דהוי כדיעבד, **שכתב וז"ל:** 'ובימי חכמי המשנה גזרו על גבינת העכו"ם ואסרוה, מפני שמעמידים אותה בעור קיבה של שחיטתם שהיא נבלה. ואם תאמר; והלא עור הקיבה דבר קטן הוא עד מאד בחלב שעמד בו ולמה לא יבטל במיעוטו? - מפני שהוא המעמיד את הגבינה והואיל והדבר האסור הוא שהעמיד, הרי הכל אסור'.

הנה מבואר, שאלמלא שהוא דבר המעמיד, כבר נתבטל בשישים בידי הגוי ומותר לקנותו מן הגוי לכתחלה. ובשו"ת מהר"ם מרוטנבורג (דפוס 'פראג' קס), **נשאל:** אודות חולה נכפה, שעכו"ם רוצה להאכילו לרפואתו דבר טמא והשיב: שאפילו במקום סכנה, אם אין הרפואה ידועה, אסור, כיון דהוי דרך הנאה. ומ"מ, אם כבר ביטל העכו"ם את השרץ ע"י תערובת, באופן שנתבטל בשישים, מותר ואע"פ שהעכו"ם ביטלו לכתחלה, כיון שלא ביטלו ישראל, מותר. ומוכח, שכל שנעשה ברשות הגוי שלא

בציווי ישראל, לא חשיב כמבטל איסור לכתחלה, אלא דיעבד.

ואף שי"ל דשאני התם דהוי לצורך רפואה. מ"מ, מסתמות דבריו משמע שכל שאין הביטול נעשה ע"י ישראל מותר בכל אופן. וכן אמרו בגמרא (ע"ז לט:): **לגבי קניית דבש מגוי: 'דבש - למאי נחוש לה?! אי משום גיעולי עכו"ם, נותן טעם לפגם הוא! ואם איתא דלקנות מן העכו"ם מקרי מבטל איסור לכתחלה, הא קי"ל דנותן טעם לפגם דוקא בדיעבד שרי. אלא ודאי דהא נמי דיעבד מקרי'.** ע"כ.

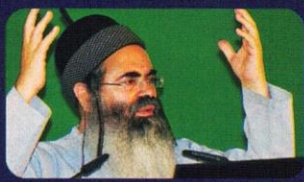
גם בשו"ת 'נודע ביהודה' מה"ת (חיו"ד ס"ס נו) **כתב בפשיטות:** שהקנייה מן הגוי דבר שיש בו איסור שנתבטל בשישים חשיבא כדיעבד ומותר. ע"ש.

ועוד: כיון שאבקת האיסור עפרא בעלמא היא ואינה ראויה לאכילה כלל ובטרם שנתערבה בקפה, בטלה מתורת איסור, אין לחוש בזה כלל. וכמ"ש הרמ"א בהגה (פז י): **'עור קיבה שנתייבש כעץ ואין בו שום לחלוחית בשר, מותר בחלב'.**

ומ"ש ה'נודע ביהודה' קמא (כו), שזהו דוקא בעור קיבה של היתר, שלא חל עליה שם איסור כלל, משא"כ בעור קיבת נבלה וטרפה שחל עליה מקודם שם איסור, הרי במקור הדין, ב'שבולי הלקט', הועתק ב'מחזיק ברכה' (פז ס"ק לו), מבואר להדיא, שגם בשל איסור, דינא הכי.

וכן העלה בשו"ת 'תפארת צבי' (חיו"ד עג), בדין תולעים אדומים שמיבישים אותם וצובעים בהם משקים, שהדבר מותר. והביא דברי ה'נודע ביהודה' ודחאם. וכן כתב בשו"ת 'אחיעזר' (ח"ג לג אות ה).

הלכך: נ"ל להתיר בנידון דידן לקנותו מן העכו"ם לכתחלה. ■

תמונות מהרצאתו של הרב אמנון יצחק שליט"א בשבוע שעבר באליקים

בתאונות דרכים מי משלם?

מאת הרב"ג שאול שטראוס שליט"א

בלמה התנגש בה וניזוק הרכב של שמעון, שמעון תובע ממנו את הנזק שגרם למכונית, וראובן אומר: "יש לך ביטוח! הביטוח אומר: "תתבע את ראובן שהרי הוא אשם", ושמעון תובע את שניהם. מי צודק?

הספיק לרשום את פרטי המשאית שפגעה וברחה. האם ראובן חייב לשלם לשמעון על הנזק של המכונית השאלה? ב. מה יהיה הדין אם ראובן לא שמר מרחק כראוי, וכשהמכונית שלפניו

א. ראובן שאל מחברו שמעון מכונית לנסוע בה לצורך סידוריו, באמצע נסיעתו קפץ ילד לכביש וראובן בלם בפתאומיות ומשאית שלא שמרה מרחק פגעה בעוצמה במכונית מאחור והזיקה לה, ראובן ההמום לא

ההשתתפות בשעור 'השאלה השבועית העולמית' ב'אולפני שופר'

פתוח לצבור ביום חמישי בשעה 21:00 בערב בלמוד עם חברות בשיבות 'אהל יהודה'

ניתן לצפות בשדור חי באתר שופר ביום חמישי בשעה 21:00 www.shofar.net

הרכב שפגע באוטובוס

תקציר התשובה:

א. האוטובוס שנעצר ומחמת זה התנגש בו רכב שלא הספיק לבלום, אינו נחשב כמניח בור ברה"ר שפטור על כלים, אלא נחשב כמזיק בידיים, מכיון שאחרי שהאוטובוס נעצר לא הוצרך הרכב לבצע פעולה חדשה, או להפעיל כח נוסף כדי להתנגש ב"בור", אלא המצב כבר היה נתון, ונחשב כמזיק בידיים.

ב. מסתבר שכיון שהמשאית כבר "נתקעה" והאוטובוס עדין היה צריך להחליט אם לעצור אחריה, או לסטות הצידה, אף שמלכתחילה מיקומו היה בין המשאית לרכב, נחשב כאילו נכנס ביניהם אחרי שכבר התנגשות הרכב במשאית היתה בלתי נמנעת ודינו כשובר כלי באויר אחרי שנזרק מראש הגג שסופו להשבר, שפטור. וגם נהג המשאית פטור (מחמת ספק בגמרא, עיין ש"ך שפו"ק כז).

מבצע מדהים בשופר!

- 2 ש"ח = דיסק שמיעה
 - 10 ש"ח = דיסקים לצפיה
 - 10 ש"ח = דיסק mp3
 - 30 ש"ח = 'עולם התשובה'
- ניתן להשיג ב'שופר'
רח' מתתיהו 10, בני ברק
03-6777779-553

10 ש"ח בלבד!
ניתן להשיג
ב'שופר'
מתתיהו 10
בני ברק
03-6777779

